

telefon za žene i djecu žrtve nasilja - Nikšić

***Statistička analiza baze podataka SOS neformalne
neprofitne agencije za zapošljavanje žena***

**Program za osnaživanje zapošljivosti socijalno ranjivih grupa
žena u Nikšiću**

Podržan od Vlade Finske

SADRŽAJ

1. SOS AGENCIJA ZA ZAPOŠLJAVANJE ŽENA	3
2. STATISTIKE	3
2.1 <u>Samohrane majke</u>	4
2.2 <u>Romkinje</u>	5
2.3 <u>Žene izbjeglice</u>	7
3. NAPOMENA	9

1. SOS AGENCIJA ZA ZAPOŠLJAVANJE ŽENA

SOS telefon Nikšić je u februaru 2009. godine osnovao Neformalnu, neprofitnu agenciju za zapošljavanje žena. Agencija pruža besplatne usluge posredovanja pri zapošljavanju korisnica, inicira, pomaže i olakšava komunikaciju između korisnica i subjekata na tržištu rada. U okviru agencije je uspostavljena elektronska baza podataka u kojoj se trenutno nalazi više od 400 pripadnica sledećih socijalno ranjivih kategorija:

- ✓ Romkinje
- ✓ Samohrane majke
- ✓ Žene izbjeglice i raseljena lica
- ✓ Dugoročno nezaposlene žene

Baza podataka sadrži informacije o domaćinstvima, obrazovanju, radnom iskustvu i nezaposlenosti žena iz socijalno ugroženih grupa na lokalnom nivou. Zahvaljujući finansijskoj podršci Vlade Finske, kroz projekat „**Program za osnaživanje zapošljivosti socijalno ranjivih grupa žena u Nikšiću**“, podaci u bazi se redovno ažuriraju. Na ovaj način se servisi agencije pravovremeno usklađuju sa specifičnim potrebama ranjivih kategorija. Informacije u bazi podataka nam omogućavaju da bolje razumijemo probleme i potrebe naših korisnica, kako bi osmislili nove načine da ih osnažimo, a sve u cilju povećanja zapošljivosti i konkurentnosti na tržištu rada.

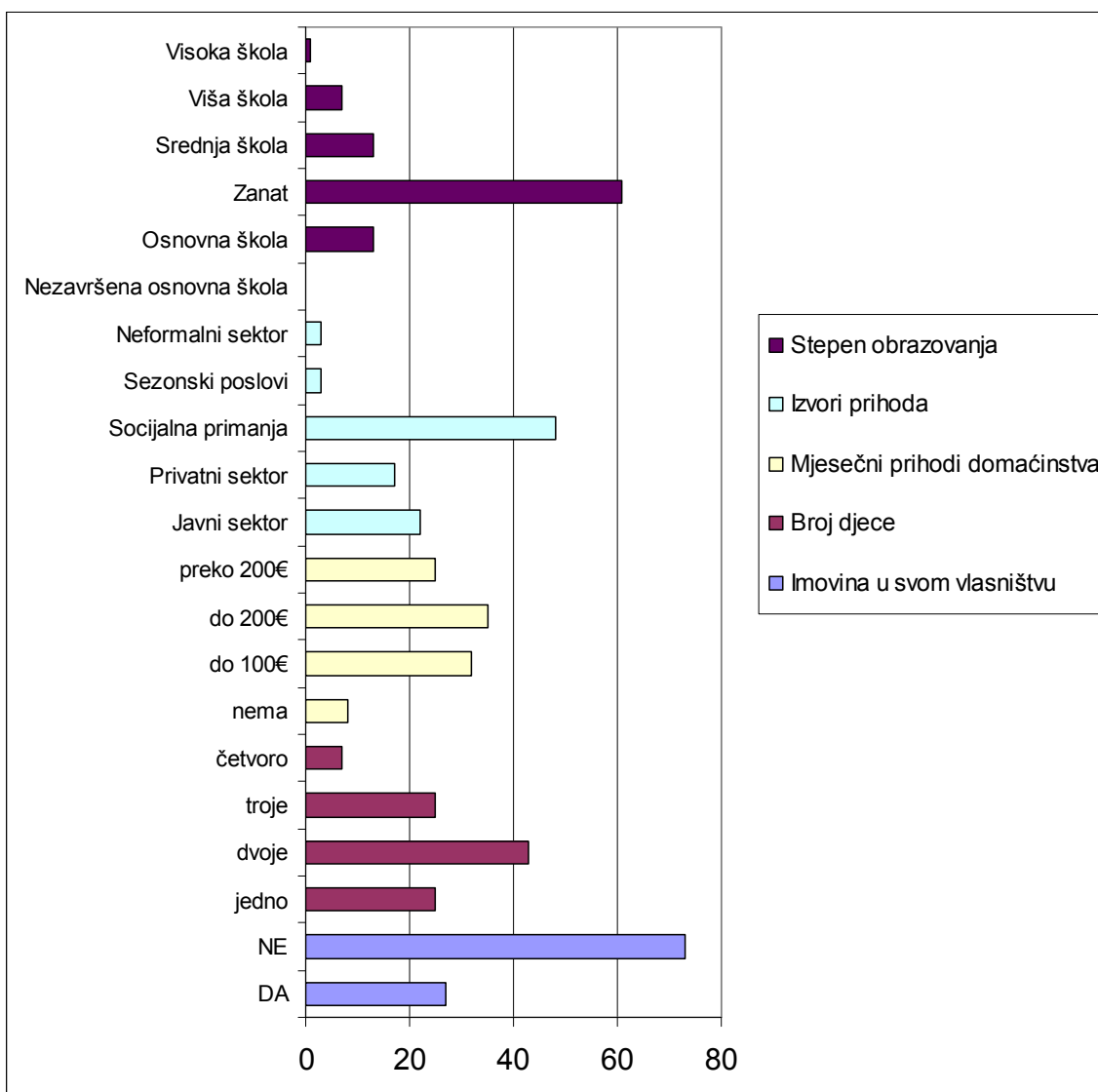
Agencija za zapošljavanje, obzirom da je neprofitna, omogućava besplatan pristup svojim uslugama svim pripadnicama grupa u riziku od nezaposlenosti. Naše korisnice stoga imaju priliku da usavršavaju i unapređuju svoja znanja i vještine kroz obuke za sticanje zvanja pomoćnog frizera i konfektionara, obuke iz osnova računarske pismenosti ili engleskog jezika u okviru Trening centra za žene. 40 pripadnica socijalno ugroženih kategorija je prošlo Trening za motivaciju i razvoj karijere, kao i kroz Trening za preduzetnice, koji su za cilj imali prepoznavanje vlastitih kapaciteta i mogućnosti zapošljavanja, kao i stimulaciju ženskog preduzetništva.

2. STATISTIKE

Na osnovu analize informacija o pripadnicama socijalno ranjivih kategorija iz baze podataka, dobijeni su statistički podaci koji prikazuju socio-ekonomski status pripadnica ovih grupa u Nikšiću. U sledeća tri poglavlja predstavljeni su podaci o samohranim majkama, Romkinjama i ženama izbjeglicama u Nikšiću koje su dugoročno nezaposlene.

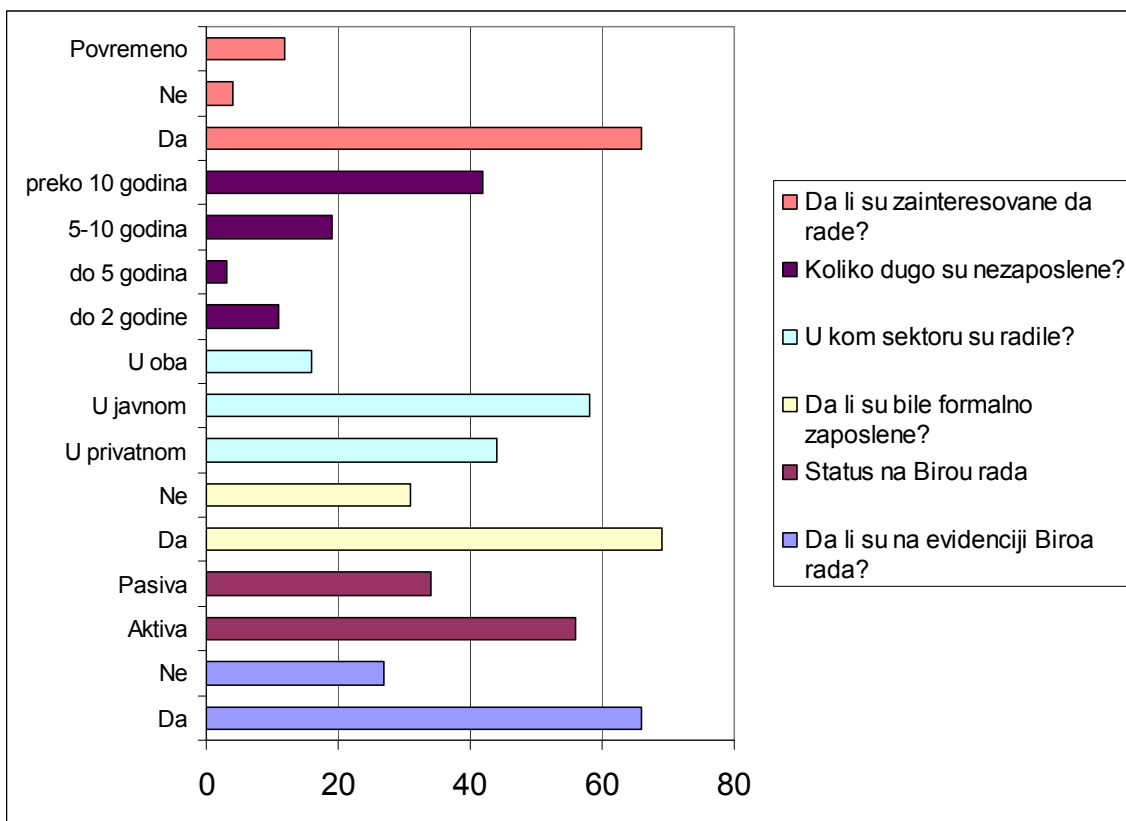
2.1 Samohrane majke

Podaci iz baze podataka pokazuju da $\frac{3}{4}$ samohranih majki ima dvoje i više djece. Većina, njih 73%, nema imovinu u svom vlasništvu. Podaci iz baze podataka pokazuju da mjesečni prihodi više od 65% domaćinstava samohranih majki iznose 100-200€. Posebno je zabrinjavajući podatak iz naše baze koji pokazuje da svaka deseta samohrana majka uopste nema redovna mjesečna primanja. Polovina onih koji imaju stalne mjesečne prihode se finansiraju isključivo od socijalnih primanja. Slijedi grafikon 2.1.1 koji prikazuje navedene podatke.

Grafikon 2.1.1 Procentualni prikaz podataka o domaćinstvima i obrazovanju samohranih majki u Nikšiću

Obzirom da gotovo $\frac{3}{4}$ samohranih majki ima srednju i višu stručnu spremu iznenađuje podatak da od 66% pripadnica ove grupe prijavljenih na Biro rada, 34% ima status pasiva, što ih čini nevidljivim na tržištu rada. $\frac{1}{3}$ žena iz grupe samohranih majki nikada nije imalo formalno zaposlenje, a više od 40% njih su nezaposlene preko 10 godina. Samohrane majke su, uprkos činjenici da same nose teret roditeljstva većinom zainteresovane da rade. Slijedi grafik 1.2 koji prikazuje navedene podatke.

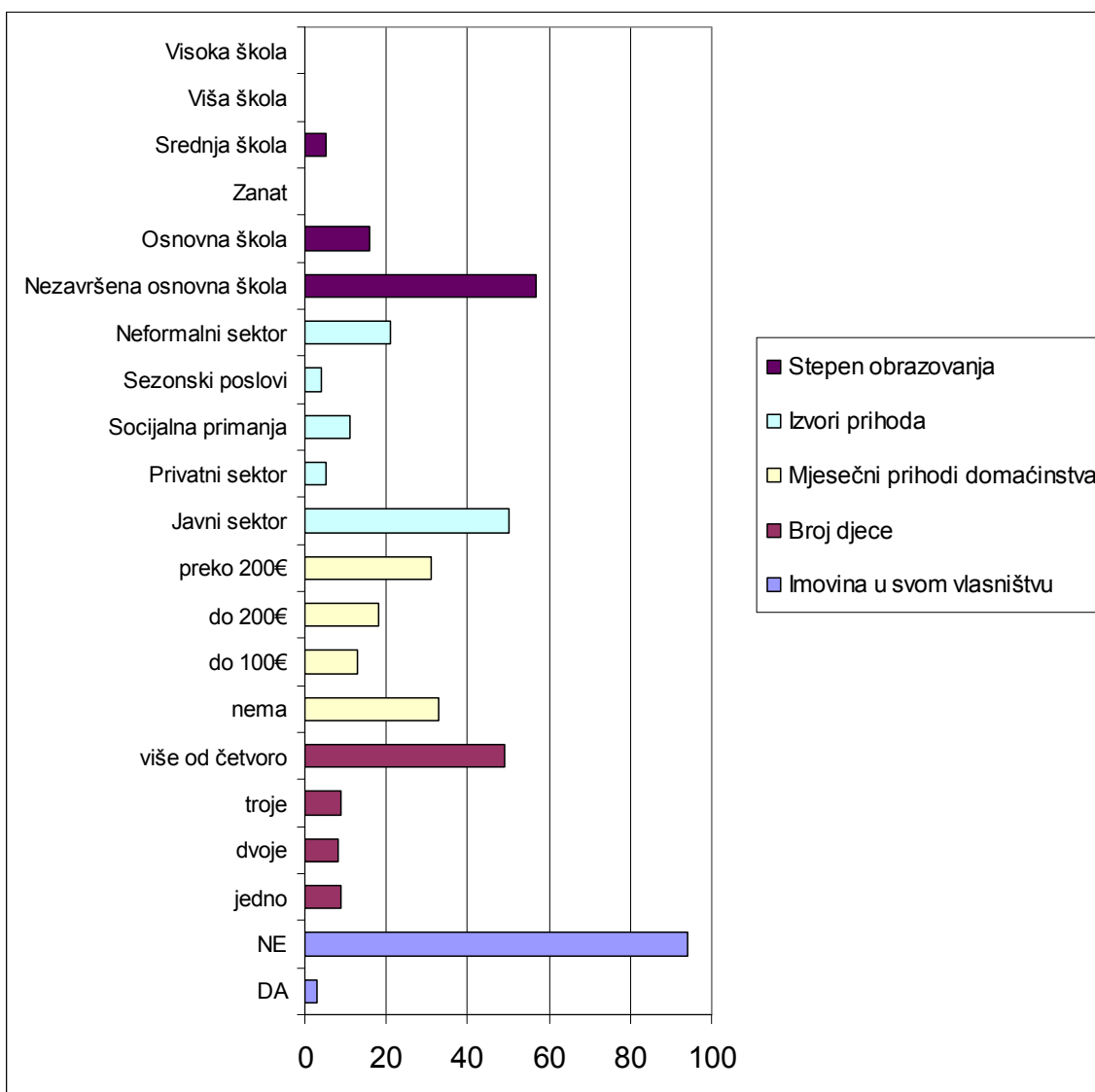

Grafik 2.1.2 Procentualni prikaz podataka o radnom statusu i iskustvu samohranih majki u Nikšiću

2.2 Romkinje

Analiza podataka o Romkinjama u Nikšiću pokazuje da su žene iz REA manjine koje posjeduju imovinu na svoje ime izuzeci, tačnije ima ih svega 3%. Iako svaka druga Romkinja ima više od četvoro djece $\frac{1}{3}$ REA domaćinstava nema prihoda i bukvalno su na ivici egzistencije. Izvor prihoda polovine romskih porodica je javni sektor, ali obzirom na visinu prihoda (u prosjeku 150€) i veličinu porodica (najčešće od 6 do 10 članova) njihova primanja su jedva dovoljna za preživljavanje. Ovako težak položaj dodatno ugrožava i nedostatak formalnog obrazovanja. Većina Romkinja nema završenu osnovnu školu, a tek svaka dvadeseta završi srednju školu. Uzimajući u obzir visok stepen diskriminacije prema REA populaciji, a

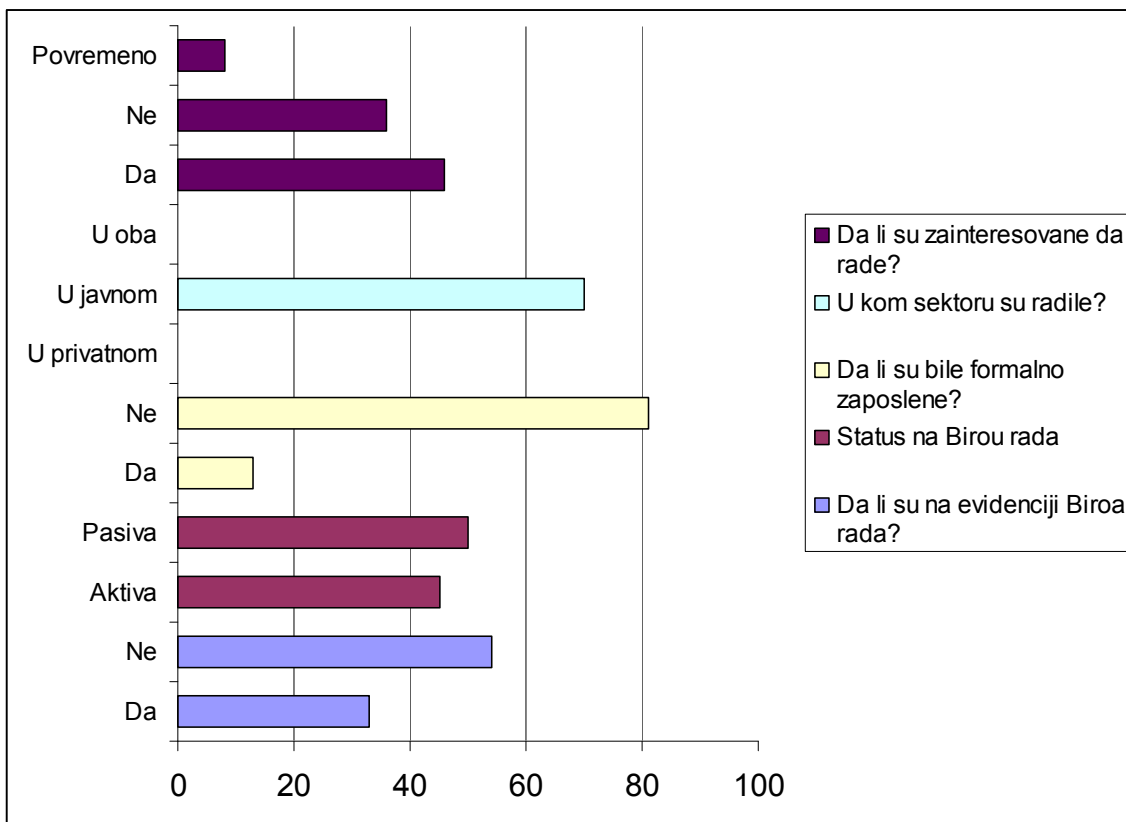
naročito prema REA ženama, jasno je zašto su one najugroženija kategorija u riziku od nezaposlenosti. Slijedi grafik 2.2.1 koji prikazuje navedene podatke.

Grafik 2.2.1 Procentualni prikaz podataka o domaćinstvima i obrazovanju Romkinja u Nikšiću

Približno 2/3 Romkinja nije prijavljeno na Biro rada Nikšić, a više od polovine prijavljenih ima status pasiva. To znači da tek svaka treća REA žena ima mogućnost za zapošljavanje na formalnom tržištu rada, iako je ta mogućnost, opet zbor diskriminacije i od strane društva, i od strane REA zajednice, nerealna. O tome svjedoči i podatak da preko 80% Romkinja nikada nije bilo formalno zaposleno. Mali broj njih koje su nekada radile, najčešće su bile zaposlene u javnom sektoru. Usled nedostatka znanja i vještina potrebnih u savremenim uslovima rada, manje od 1/2 žena iz REA populacije je zainteresovano da radi. Otežavajuća okolnost za veliki broj Romkinja je i to što su raseljena lica sa Kosova

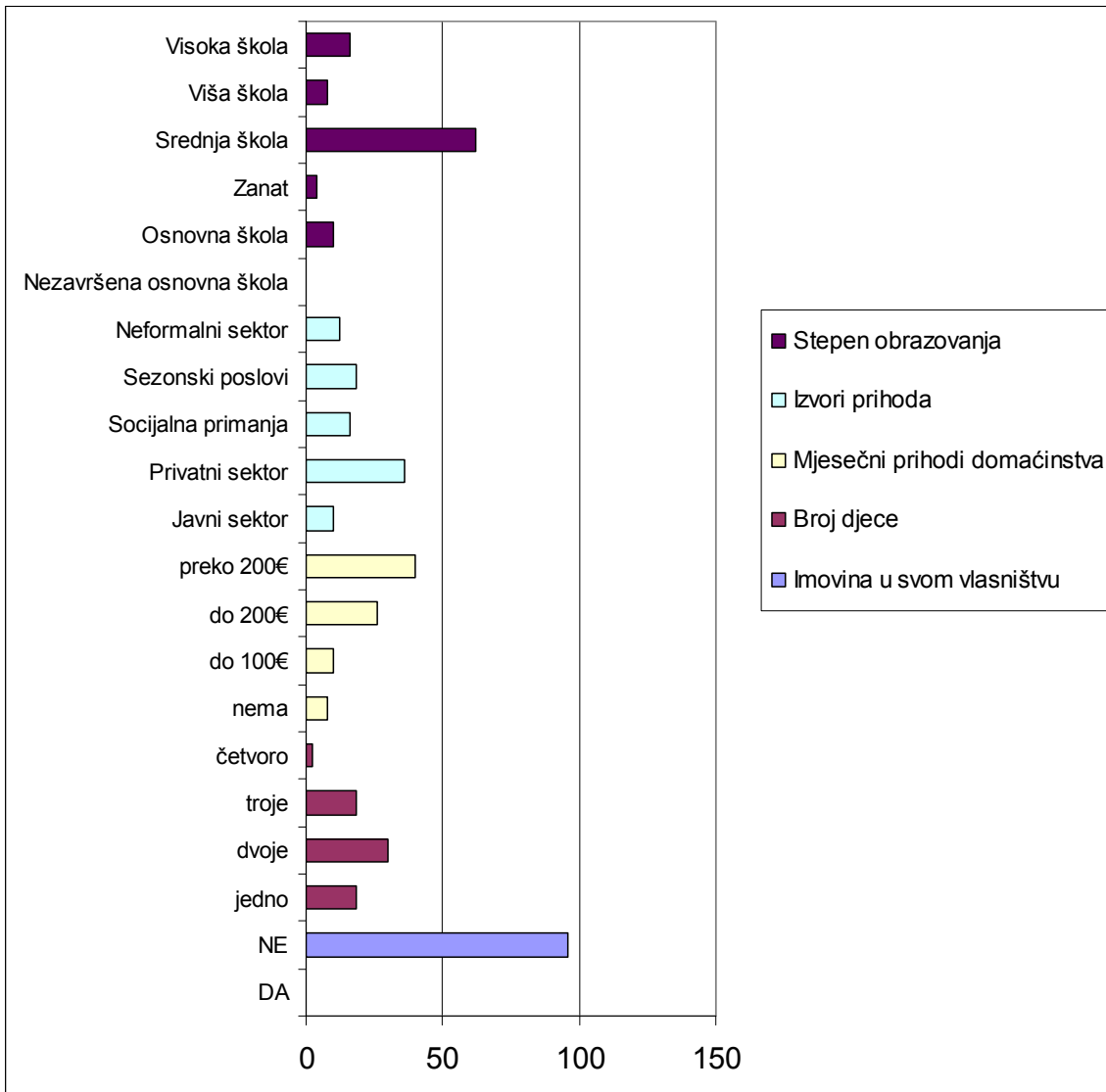
kojima je, usled nedostatka adekvatne dokumentacije onemogućen pristup kako pojedinim institucijama, tako i tržištu rada. Slijedi grafik 2.2.2 koji prikazuje navedene podatke.

Grafik 2.2.2 Procentualni prikaz podataka o radnom statusu i iskustvu Romkinja u Nikšiću

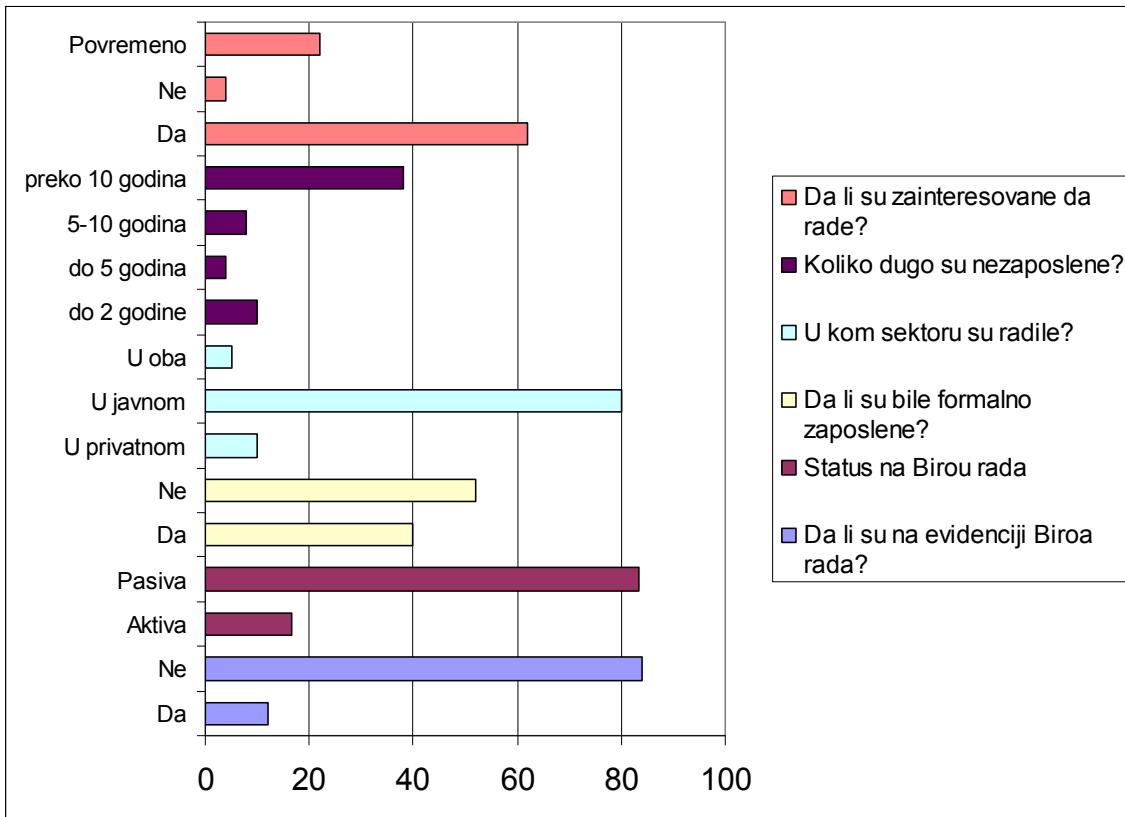
2.3 Žene izbjeglice

Žene izbjeglice, obzirom na svoj status, a prema crnogorskom zakonodavstvu, ne mogu imati imovinu u svom vlasništvu. Većina izbjegličkih porodica ima do troje djece, a više od polovine istih ima primanja koja su niža od 200€. Ova domaćinstva prihoduju najčešće iz privatnog sektora, skoro 40% njih, dok iz javnog sektora prihode ostvaruje tek svaka 10 porodica. Najčešći razlog za to je, kao i kod raseljenih lica, nedostatak dokumentacije koja bi im omogućila pristup formalnom tržištu rada, zbog čega se često okreću radu na neformalnom tzv., crnom tržištu. To je razlog zbog kojeg, uprkos činjenici da gotovo 2/3 žena izbjeglica ima srednju stručnu spremu, a 1/4 višu i visoku spremu, one imaju niska primanja i nemaju priliku da dobiju stalno zaposlenje. Slijedi grafik 2.3.1 koji prikazuje navedene podatke.

Grafik 2.3.1 Procentualni prikaz podataka o domaćinstvima i obrazovanju žena izbjeglica u Nikšiću

Tek 12% pripadnice izbjegličke populacije je prijavljeno na Biro rada, a manje od 1/5 prijavljenih ima aktivan status. To znači da je preko 90% žena izbjeglica nevidljivo na zvaničnom tržištu rada. Iako je 80% žena iz ove grupe, prije nego je pošlo u izbjeglištvo, radilo u javnom sektoru, većina njih je u ovom trenutku dugoročno nezaposleno (preko 10 godina). Dugoročna nezaposlenost je doprinijela zastarijevanju njihovih znanja, što ih dodatno diskvalifikuje pri zapošljavanju, iako je više od 80% žena izbjeglica zainteresovano da radi, pa makar i povremeno. Slijedi grafik 2.3.2 koji prikazuje navedene podatke.

Grafik 2.3.2 Procentualni prikaz podataka o radnom statusu i iskustvu žena izbjeglica u Nikšiću

3. NAPOMENA: Svi prikazani podaci su izračunati u odnosu na ukupan broj korisnica koje su pripadnice određene grupe. Neslaganja u odnosu na ukupan broj (koji je ovom slučaju predstavljen sa 100%) postoje zbog toga što neke korisnice nisu dale potpune podatke.